

Patronat Honorowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Andrzeja Dudy

PODSUMOWANIE TRZECIEJ EDYCJI SAMORZĄDOWEGO KONGRESU TRÓJMORZA ORAZ FORUM GOSPODARCZEGO

LUBLIN, 16-17 MAJA 2023

Podsumowanie trzeciej edycji SAMORZĄDOWEGO KONGRESU TRÓJMORZA oraz FORUM GOSPODARCZEGO

Lublin, 16-17 maja 2023

Samorządowy Kongres Trójmorza jest kontynuacją corocznych spotkań przedstawicieli władz regionów i państw należących do Inicjatywy Trójmorza. Kongres wraz z Forum Gospodarczym jest międzynarodowym wydarzeniem pozwalającym na zacieśnianie powiązań międzyregionalnych, tworzącym trwałe podstawy dla rozwoju gospodarczego w zakresie energii, transportu, komunikacji cyfrowej i gospodarki.

Wszystkie edycje realizowane były pod Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy, który w 2016 roku zapoczątkował format prezydenckiej współpracy państw Trójmorza. Jest to honorowe wyróżnienie, wskazujące na unikalny charakter przedsięwzięcia oraz forma aprobaty dla inicjatywy podejmowanej przez Województwo Lubelskie.

Tegoroczna III edycja Kongresu poświęcona była makroregionalnym uwarunkowaniom rozwoju Inicjatywy Trójmorza. Główne tematy dotyczyły zapewnienia bezpieczeństwa

w regionie oraz bezpieczeństwa energetycznego. Ważnym punktem stała się debata nad przyszłością obszaru Trójmorza, w szczególności w odniesieniu do wyzwań geopolitycznych związanych z wojną na Ukrainie. Istotnymi wydarzeniami towarzyszącymi III edycji Kongresu było podpisanie umowy o utworzeniu Sieci Regionów Trójmorza, której liderem jest Województwo Lubelskie, oraz umowy o utworzeniu Sieci Uniwersytetów Trójmorza pod przewodnictwem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Inicjatywy te są dowodem na skuteczność rozwoju międzyregionalnego komponentu Inicjatywy Trójmorza.

W dniach 16-17 maja 2023 roku w Samorządowym Kongresie Trójmorza wzięło udział ponad 1500 uczestników z 32 krajów. Odbyło się 40 paneli dyskusyjnych, w których uczestniczyło 240 prelegentów. Gościliśmy 22 oficjalne delegacje zagraniczne reprezentujące regiony z Inicjatywy Trójmorza, Mołdawii i Ukrainy oraz rektorów i profesorów z 13 europejskich uniwersytetów. Uczestnicy wydarzenia mieli okazję zapoznać się z ofertą ponad 40 stoisk wystawienniczych, uczestniczyć w pokazach wodorowych czy wysłuchać inspirujących wystąpień i prezentacji podczas wydarzenia towarzyszącego Kongresowi Startups Day – Future Is Now!

Dnia 16 maja 2023 r. z udziałem najwyższych rangą urzędników państwowych – Prezydenta RP oraz Marszałek Sejmu – odbyło się uroczyste otwarcie III Samorządowego Kongresu Trójmorza. Gości zgromadzonych w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie powitał Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

– Poprzez Inicjatywę Trójmorza chcemy przyspieszać w Europie Środkowej procesy digitalizacji, rozbudowy infrastruktury i szlaków transportowych. Jestem przekonany, że obecność podczas dzisiejszego wydarzenia tak wielu znamienitych reprezentantów różnych obszarów gospodarczej, politycznej i samorządowej aktywności, również przedstawicieli świata nauki, ekspertów i analityków – stanowi gwarancję owocnych obrad i ciekawej debaty. W dobie wojny na Ukrainie ta inicjatywa jest bardzo trafiona i niezwykle ważna. Cieszę się, że jako biedniejsza część Europy możemy gonić kraje starej Unii Europejskiej, aby razem z nami tworzyła jeden silny organizm – zapowiedział Marszałek Województwa Lubelskiego Jarostaw Stawiarski.

Prezydent Andrzej Duda w oficjalnym otwarciu mówił o konsekwencjach życia po złej stronie żelaznej kurtyny:

– Ten bardzo trudny dla nas wszystkich czas, kiedy nasze państwa czy to w ogóle nie miały niepodległości, czy nie były w pełni niepodległe, w pełni suwerenne, zepchnął nas pod względem rozwojowym, pod względem zamożności daleko w tył wobec krajów Zachodu Europy, które przez ten czas rozwijały się znakomicie, ciesząc się gospodarką rynkową, ciesząc się społeczną gospodarką. (...) Osiągnęliśmy już bardzo dużo, chociażby w zakresie bezpieczeństwa energetycznego oraz odporności naszych gospodarek. Dzisiaj możemy śmiało powiedzieć, że znaczenie regionu Trójmorza rośnie. Rola Inicjatywy wraz z tworzącymi ją państwami jest nie do przecenienia, zarówno w wymiarze wyzwań i zagrożeń o charakterze geopolitycznym, jak i szans gospodarczych – podkreślił prezydent.

W inauguracji wydarzenia wzięła udział Marszałek Sejmu RP Elżbieta Witek, która w wystąpieniu otwierającym spotkanie podkreślała, że Trójmorze jest niezwykle cenną inicjatywą budującą wzrost znaczenia państw naszego regionu w Unii Europejskiej.

– Bardzo się cieszę, że komponent parlamentarny został wpleciony w dzisiejsze spotkanie. Pielęgnowujemy wspólną tożsamość, ale przede wszystkim mamy ogromne poczucie potencjału, jaki tkwi w naszych państwach i w naszych narodach, potencjału, którego nie możemy zmarnować. Trzeba zrobić wszystko, żeby Inicjatywa Trójmorza budowała naszą wspólną przyszłość. Życzę, żeby to spotkanie było bardzo owocne i obfitujące zarówno w wymianę poglądów, jak też powstawanie cennych idei – powiedziała Marszałek Sejmu RP Elżbieta Witek.

List okolicznościowy do uczestników spotkania skierował prezes Prawa i Sprawiedliwości Jarosław Kaczyński. List odczytała Beata Mazurek, poseł do Parlamentu Europejskiego.

– Tworzymy rodzinę narodów zamieszkujących przestrzeń wyznaczoną trzema morzami. Łączy nas wiele: z jednej strony pewna wspólnota losów oraz historycznych doświadczeń, wynikających w dużej mierze z położenia geopolitycznego, a z drugiej perspektywa na lepszą przyszłość. Zespala nas pragnienie, by nasze położenie, które dla większości państw Trójmorza nie było swego czasu zbyt szczęśliwe, stało się naszym atutem, odskocznia do dynamicznego rozwoju na osi północ-południe, do zacieśnienia współpracy infrastrukturalnej, energetycznej i gospodarczej, tym samym do zwiększenia znaczenia naszego regionu w Europie – odczytała europoseł Mazurek słowa prezesa Kaczyńskiego.

**PANEL I:
PRZYSZŁOŚĆ INICJATYWY TRÓJMORZA
– SZANSE I WYZWANIA W NOWYM KONTEKŚCIE REGIONALNYM
PARTNER MERYTORYCZNY: KANCELARIA PREZYDENTA RP**

Zacieśnienie relacji pomiędzy Ukrainą a Trójmorzem tworzy poważną platformę dla przyspieszenia procesu integracji europejskiej Ukrainy. Wojna pokazała, jak silne i potrzebne są bliskie kontakty, które w sytuacjach nadzwyczajnych przeradzają się w wymierną, bezpośrednią pomoc. Kwestie bezpieczeństwa i współpracy makroregionalnej będą stanowić podstawę współdziałania państw i regionów Trójmorza, tak aby środek ciężkości w kwestiach gospodarczych i politycznych przesunąć właśnie na ten obszar.

Dyskusję moderował prof. nadzw. dr hab. Marcin Szewczak, Przewodniczący Rady Programowej Kongresu. W panelu wystąpili: Marcin Przydacz – Sekretarz Stanu, Szef Biura Polityki Międzynarodowej KPRP, Paweł Jabłoński – Podsekretarz Stanu w MSZ i Pełnomocnik rządu ds. Inicjatywy Trójmorza, a także ambasador Estonii – Miko Haljas i ambasador at large Litwy – Gediminas Varvuolis.

Po pierwszym panelu wystąpienie wygłosił minister zdrowia Adam Niedzielski. Podkreślił on, że dyskusja o bezpieczeństwie musi uwzględniać aspekt zdrowotny. Minister przypomniał, jak pandemia wpłynęła na postrzeganie problemu bezpieczeństwa farmaceutycznego. W sytuacji, gdy większość leków i ich składników pochodzi z Azji, w chwili kryzysu rynek załamał się, na co miało wpływ przerwanie łańcuchów dostaw. W przywróceniu równowagi ma pomóc właśnie Inicjatywa Trójmorza.

– Musimy zmienić nasze myślenie o tym, jak zabezpieczyć się lekami, i ta dyskusja ma wymiar europejski, bo na tym poziomie jest obecnie dyskutowany projekt nowej strategii farmaceutycznej dla Europy. Pojawia się tam hasło budowy autonomii lekowej Europy na bazie doświadczeń z pandemii – mówił minister zdrowia Adam Niedzielski.

PANEL II: BEZPIECZEŃSTWO W REGIONIE

PARTNER MERYTORYCZNY: MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

Prelegenci poruszyli zagadnienia dotyczące rozszerzenia NATO o nowych członków, tj. Finlandię i Szwecję, bezpieczeństwa oraz planowanego szczytu NATO w Wilnie.

– Z perspektywy militarnej rozszerzenie struktur sojuszu wygląda lepiej niż dobrze – ocenił gen. broni Wiesław Kukuła. Dowódca generalny RSZ przyznał, że przyjęcie do NATO Finlandii, a za chwilę być może i Szwecji, stworzy zupełnie nowe dylematy, m.in. w kontekście wydłużenia

linii granicznej Rosji z Sojuszem Północnoatlantyckim. Podkreślał, że akcesja Finlandii i Szwecji ma także ogromne znaczenie z perspektywy obrony i znaczenia Morza Bałtyckiego.

– *Dla nas, dla Polski, to bardzo ważne okno na świat, ale także środowisko, w którym funkcjonują instalacje energetyczne, definiujące naszą odporność* – mówił dowódca generalny Kukuća.

Gen. bryg. Dariusz Mendrala mówił o istocie wojskowej logistyki oraz wpływie konfliktu na Ukrainie na sytuację militarną w regionie:

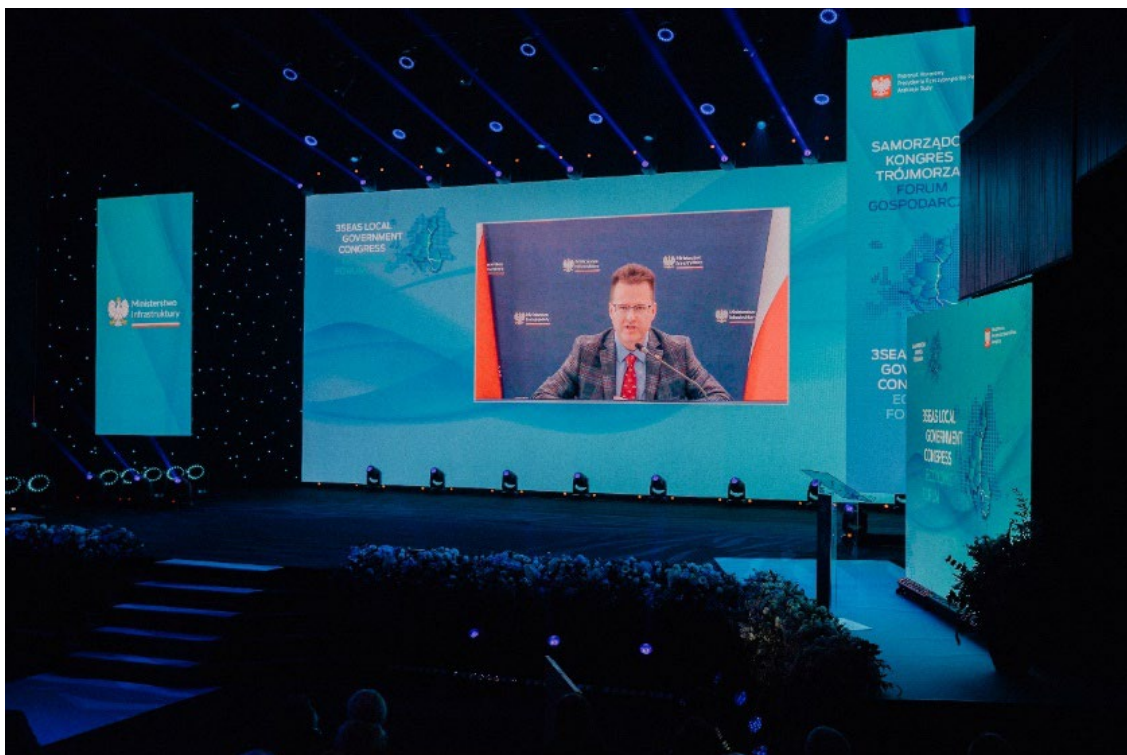

– *Trzeba postawić na rozwój infrastruktury logistycznej, która zapewni nieprzerwany dostęp do paliwa, środków bojowych i wszelkich środków zaopatrzenia materiałowego, które są potrzebne do prowadzenia walki. Kto opanuje logistykę, ten ma przewagę* – dodał Mendrala.

Paneliści dyskutowali także o roli rezerwistów w systemie sił zbrojnych, rozwoju i modernizacji sił zbrojnych oraz o zbliżającym się szczycie NATO w Wilnie. Dyskusja moderowana była przez Marcina Sienickiego – zastępcę Dyrektora Departamentu Infrastruktury w Ministerstwie Obrony Narodowej. W panelu wzięli udział m.in. gen. broni Wiesław Kukuća – Dowódca Generalny Rodzajów Sił Zbrojnych, Eduardas Borisovas – Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Republiki Litewskiej w Polsce, płk. Dariusz Uzkuraitis – Dyrektor Centrum Doskonalenia Bezpieczeństwa Energetycznego NATO z Litwy oraz gen. brygady Dariusz Mendrala – Dyrektor Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, Ministerstwo Obrony Narodowej.

Po drugim panelu z uczestnikami połączył się również Andrzej Bittel – Sekretarz Stanu, Pełnomocnik rządu ds. przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu.

– Podejmujemy działania na rzecz rozbudowy południowych połączeń drogowych i kolejowych, których deficyt tak silnie odczuwamy w naszym regionie. Wynegocjowanie na

forum Unii Europejskiej projektów włączenia do sieci transportowej korytarza Morze Baltyckie–Czarne–Egejskie jest realnym efektem podjętych działań. Ten korytarz będzie pokrywał się z kluczowym projektem Via Carpatia – zapowiadał minister Andrzej Bittel.

Do zgromadzonych gości słowo skierował prof. dr hab. Przemysław Czarnek – Minister Edukacji i Nauki.

– Dzisiaj Lublin staje się europejską stolicą nauki, gdyż tutaj powstaje Sieć Uniwersytetów Trójmorza. Jeśli inicjatywa Trójmorza powstała po to, żeby nasze kraje rozwijać na każdej płaszczyźnie, to nie jest to możliwe bez podbudowy naukowej. Jeśli chcemy autentycznego rozwoju krajów Trójmorza oraz efektywnego i błyskawicznego nadrobienia strat, które w dużej mierze wynikają z imperializmu rosyjskiego i sowieckiego, to musimy polegać na osiągnięciach naukowych – powiedział minister Przemysław Czarnek.

PODPISANIE UMOWY O UTWORZENIU UNIwersytetów TRÓJMORZA

Pierwszego dnia Samorządowego Kongresu Trójmorza została zainaugurowana Sieć Uniwersytetów Trójmorza (3SUN – The Three Seas University Network).

To przedsięwzięcie, do którego Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie – jako jej inicjator – zaprosił uczelnie m.in. z Austrii, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Węgier, a także Ukrainy, ma być narzędziem nawiązywania i prowadzenia regularnych kontaktów oraz podejmowania wspólnych badań i wdrażania innowacji w zakresie jakości kształcenia.

Integracja środowiska akademickiego 12 państw Inicjatywy Trójmorza ma następować m.in. poprzez współpracę w zakresie komercjalizacji wiedzy oraz wymianę doświadczeń dydaktyczno-naukowych. Porozumienie inaugurujące Sieć Uniwersytetów Trójmorza podpisano w obecności ministra edukacji i nauki Przemysława Czarnka.

Celem inicjatywy jest m.in. zacieśnienie międzynarodowej współpracy międzyuniwersyteckiej, zintensyfikowanie wymiany i rozszerzenie badań, owocem czego mają być: prestiżowe publikacje, duże projekty, europejskie granty.

Do Sieci przystąpiły takie uniwersytety jak: • Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II (Polska) • Uniwersytet Trakijski (Bułgaria) • Chorwacki Uniwersytet Katolicki (Chorwacja) • Uniwersytet Talliński (Estonia) • Uniwersytet Witolda Wielkiego (Litwa) • Uniwersytet Michała Römera (Litwa) • Międzynarodowa Akademia Bałtycka (Łotwa) • Uniwersytet Babeșu i Bolyaia (Rumunia) • Uniwersytet Trnawski (Słowacja) • Uniwersytet Katolicki w Ružomberku (Słowacja) • Alma Mater Europea (Słowenia) • Wyższa Szkoła Gospodarki Wodnej i Inżynierii Środowiskowej w Równem (Ukraina) • Narodowy Uniwersytet Lwowski im. Iwana Franki (Ukraina).

SESJA MIĘDZYNARODOWA

Panel I: Via Carpatia – korytarz transportowy Trójmorza. Partnerem merytorycznym panelu był Instytut Myśli Schumana. Dyskusję moderował prof. nadzw. dr hab. Zbigniew Krysiak. W panelu wzięli udział m.in. Michał Mulawa – Wicemarszałek Województwa Lubelskiego, János Ádám Karácsony – Wiceprzewodniczący Rady Komitatu Pest Megye, Członek KOR (Węgry), a także prezesi spółek LHS, PKP CARGO, CARGOTOR: Zbigniew Tracichleb, Dariusz Seliga, Marek Słomka i dr Robert Perkowski – Wiceprezes ORLEN.

Panel II: Bezpieczeństwo energetyczne i transformacja sektora energii w aspekcie geopolitycznym. Partnerem merytorycznym była Fundacja Dolnośląski Instytut Studiów Energetycznych. Dyskusja moderowana przez Remigiusza Nowakowskiego – Prezesa Zarządu Fundacji Dolnośląski Instytut Studiów Energetycznych. W trakcie panelu poruszono kwestie m.in. roli surowców lokalnych w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego Polski, inwestycji w OZE jako sposobu na kontynuację transformacji energetycznej oraz zapewnienia czystej i bezpiecznej energii dla przemysłu. Wśród panelistów znaleźli się m.in. Jarosław Kwasek – Prezes Zarządu PGE Dystrybucja, Katarzyna Suchcicka – Dyrektor Generalny OX2 oraz Dariusz Dumkiewicz – Zastępca Prezesa Zarządu Lubelski Węgiel Bogdanka SA.

Panel III: Ukraina na drodze odbudowy i integracji europejskiej. Partnerem merytorycznym panelu była Fundacja Trójmorze, Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej Warszawa. Dyskusję moderował Ryszard Madziar – Doradca Wiceprezesa Rady Ministrów Jacka Sasina. W panelu wzięli udział: Oleh Kuts – Konsul Generalny Ukrainy w Lublinie, Mirosław Bendzera

– Prezes Zarządu Grupy Grenevia Famur, prof. dr hab. Tomasz Grzegorz Grosse – Uniwersytet

Warszawski, Wojciech Żukowski – Prezes Euroregionu „Roztocze” i Krzysztof Senger – Dyrektor w Banku Gospodarstwa Krajowego, Członek Zarządu Funduszu Trójmorza (3SIF).

Panel IV: Państwa Inicjatywy Trójmorza wobec agresji Rosji na Ukrainę. Partnerem merytorycznym był Instytut Europy Środkowej w Lublinie. Dyskusję moderowała Marlena Gołębiowska – starszy analityk w Zespole Bałtyckim Instytutu Europy Środkowej, pracownik naukowy KUL. W panelu wystąpili m.in. dr Gediminas Kazėnas z Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Michała Römera w Wilnie (Litwa), Jan Rafael Lupoměský – były doradca prezydenta Czech Václava Klause (Czechy), Goran Andrijačić – publicysta i dziennikarz, ekspert ds. międzynarodowych (Chorwacja) oraz dr Łukasz Lewkowicz – starszy analityk Zespołu Wyszehradzkiego w Instytucie Europy Środkowej.

GALA KONGRESU TRÓJMORZA

Wzbogaceniem pierwszego dnia Kongresu była uroczysta Gala Samorządowego Kongresu Trójmorza, która odbyła się w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie. W jej trakcie poznaliśmy laureatów honorowych i regulaminowych nagród „Międzynarodowy sukces w obszarze regionów Trójmorza”.

W minionych latach laureatami honorowej nagrody Kongresu „Międzynarodowy sukces w obszarze regionów Trójmorza” zostali Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda (w roku 2021) oraz Premier Rządu RP Mateusz Morawiecki (2022 r.). Nagroda jest przyznawana szczególnym postaciom sprzyjającym inicjatywie Trójmorza, które służą rozwijaniu współpracy pomiędzy regionami i państwami tego obszaru.

Jak co roku Rada Programowa Kongresu przyznała nagrody „Międzynarodowy sukces w obszarze regionów Trójmorza” w kategoriach: „Osobowość”, „Firma międzynarodowa”, „Firma regionalna”. We wcześniejszych latach statuetki otrzymali: Jacek Sasin – Wicepremier Rządu RP, Minister Aktywów Państwowych, Beata Daszyńska-Muzyczka – Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego, Polski Koncern Naftowy ORLEN SA, PZU SA, Zakład Produkcyjny Bempresa Sp. z o.o., NERGPOL Czerwiński S.J.

Podczas tegorocznego Kongresu 2023 Nagrodę Honorową – za podejmowanie działań na rzecz uczynienia płaszczyzny parlamentarnej pełnoprawnym wymiarem współpracy w ramach Inicjatywy Trójmorza, w szczególności za włączanie młodego pokolenia w rozwój Trójmorza m.in. poprzez promowanie idei Forum Młodych Parlamentarzystów Trójmorza – otrzymała Elżbieta Witek, Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

Nagrodę w kategorii osoba – za podejmowanie aktywnych działań w ramach Inicjatywy Trójmorza wzmacniających nasze wspólne bezpieczeństwo, pozwalających na stabilny rozwój i wzmacnianie naszych narodów, za aktywne wspieranie Ukrainy oraz za działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa wschodniej flanki NATO przebiegającej przez kraje Trójmorza – otrzymał Mariusz Błaszczak, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Obrony Narodowej.

Nagrodę w kategorii firma o międzynarodowym zasięgu – za podejmowanie działań na rzecz finansowania strategicznych inwestycji polskiej gospodarki budującej potencjał Inicjatywy

Trójmorza, rozwijanie swojej oferty w krajach Trójmorza oraz wielowymiarową pomoc operacyjną i charytatywną dla Ukrainy od początku pełnoskalowej wojny – otrzymał PKO Bank Polski.

Nagrodę w kategorii firma regionalna – za podejmowanie aktywnych działań gospodarczych w krajach Inicjatywy Trójmorza, prowadzenie działalności na zasadach zrównoważonego rozwoju oraz współpracy z województwem lubelskim – otrzymało APIS-VITA.

Kongresową Galę w CSK uświetnił koncert Kameralnej Orkiestry Akordeonowej ARTI SENTEMO pod przewodnictwem założyciela i dyrygenta orkiestry Zbigniewa Czuryły.

W programie koncertu znalazły się utwory muzyki klasycznej, ludowej oraz filmowej z państw Trójmorza i Ukrainy, m.in. utwory Wojciecha Kilara, Michała Lorenca, Krzesimira Dębskiego czy Janusza Wojtarowicza. Występ został przyjęty przez uczestników Kongresu owacjami na stojąco.

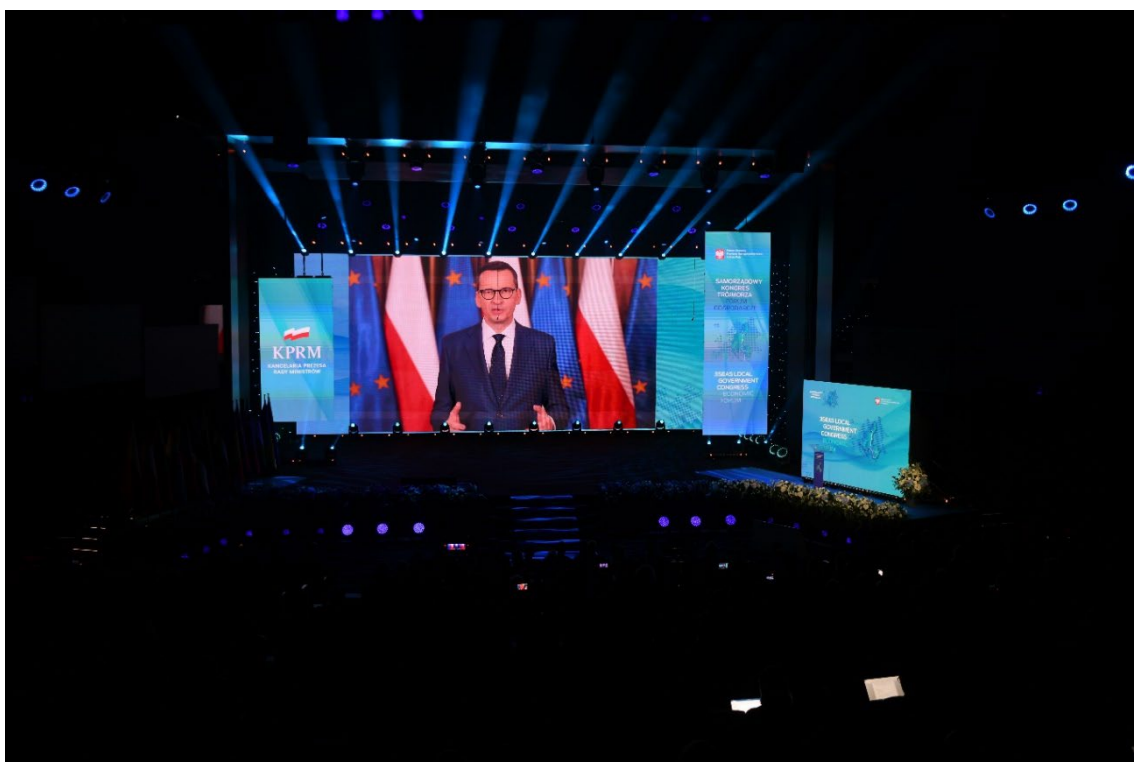
Drugi dzień Kongresu Trójmorza otworzył Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski. Z uczestnikami połączył się online Prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki. Wśród wystąpień otwierających uczestnicy mogli również wysłuchać Minister Klimatu i Środowiska Annę Moskwę.

Najważniejszym punktem drugiego dnia wydarzenia było podpisanie umowy o Sieci Regionów Trójmorza pomiędzy 15 regionami–założycielami z Polski, Litwy, Słowacji, Węgier i Rumunii. Dzięki podpisaniu umowy oficjalnie przypieczętowano dotychczasową deklarację. Drugi dzień Kongresu obfitował w debaty o bezpieczeństwie energetycznym, a także o suwerenności technologicznej, zielonej transformacji oraz wykorzystaniu wodoru w gospodarce.

Prezes Rady Ministrów, łączęc się z uczestnikami zgromadzonymi w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, mówił, że Trójmorze ma swój potencjał nie tylko w ożywionej współpracy gospodarczej, ale również w sferze nauki i kultury.

– Inicjatywa powinna odegrać kluczową rolę w powojennej odbudowie Ukrainy, zagwarantować jej bezpieczeństwo, szybszy rozwój ekonomiczny i infrastrukturalny. Budowane przez nas drogi, sieci energetyczne, połączenia kolejowe, wodociągi będą

namacalnym dowodem, że integrujemy nasze ojczyzny – powiedział Premier Mateusz Morawiecki.

Minister Klimatu i Środowiska Anna Moskwa w wystąpieniu otwierającym drugi dzień wydarzenia mówiła o zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w Polsce oraz w Europie, a także potrzebie zachowania suwerenności energetycznej.

– To właśnie w Lublinie rozpoczęły się rozmowy o bezpieczeństwie energetycznym zanim jeszcze Europa podjęła ten dialog. Zima i wiosna zweryfikowały naszą suwerenną, przemyślaną i konsekwentną politykę energetyczną. Polska od 2015 roku nie zeszła ze ścieżki planowanych projektów, mimo zachęt do korzystania z gazociągów. Energetyka musi być filarem pracy inicjatywy Trójmorza. Mamy nadzieję, że tu, na Kongresie, powstaną projekty, które będą przykładem dla całej Europy – podsumowała minister Anna Moskwa.

Szefowa resortu klimatu i środowiska podkreśliła także, że Polska prowadzi rozsądną politykę energetyczną:

– Dbaliśmy o to, aby energia, gaz i ciepło były w akceptowalnych cenach dla wszystkich obywateli i dla wszystkich podmiotów funkcjonujących w naszym kraju. Było to wielkie wyzwanie, ale mogliśmy je zrealizować, ponieważ pracowaliśmy nad nim przez lata, a wysiłek ostatniego roku był bardzo istotny – mówiła minister Anna Moskwa.

WYRÓŻNIENIE SAMORZĄDOWEGO KONGRESU TRÓJMORZA

Minister Klimatu i Środowiska Anna Moskwa odebrała nagrodę Samorządowego Kongresu Trójmorza za działania na rzecz rozwoju współpracy energetycznej oraz efektywne wspieranie województwa lubelskiego w procesie transformacji energetycznej, przyznaną przez Radę Programową Kongresu.

W sesji otwarcia słowo do uczestników skierował również dr Marek Dietl, prezes zarządu Giełdy Papierów Wartościowych.

– Giełdy krajów Trójmorza istnieją już od 250 lat, w tym giełda warszawska licząca ponad 200 lat. Wartość spółek w regionie jest wyrównana – Polska i Austria są liderami. Gdyby rynek składał się tylko z giełd Trójmorza, to stanowiłyby zaledwie 3%, co jest wielką zachętą do integracji. Wymiernym efektem rozmów jest zabieganie o bardziej proporcjonalne regulacje, stąd zachęcam samorządy, aby emitowały swoje instrumenty finansowe na giełdach w swoich krajach – dodał prezes dr Marek Dietl.

PANEL I: BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE POLSKI W UJĘCIU GEOPOLITYCZNYM

PARTNER MERYTORYCZNY: MINISTERSTWO AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH

Dyskusja dotyczyła wyzwań, które stanęły przed Polską w kontekście energetycznym po wybuchu wojny na Ukrainie. Paneliści rozmawiali o działaniach rządu na rzecz poprawy bezpieczeństwa energetycznego Polski, dystrybucji węgla i problemów, które należało przezwyciężyć, jak również o współpracy rządu z samorządem. Poruszono kwestię obecnej sytuacji energetycznej naszego kraju oraz związanym z nią bezpieczeństwem.

Dyskusję moderował Piotr Rycerski, Szef Gabinetu Politycznego Wiceprezesa Rady Ministrów Jacka Sasina. Uczestnikami panelu byli: Wojciech Dąbrowski – Prezes PGE SA, Paweł Majewski – Prezes Zarządu Enea SA, Filip Grzegorzczak – Wiceprezes Zarządu Grupy Azoty SA, Jerzy Kwieciński – Wiceprezes Zarządu Banku Pekao SA, Jan Szwczak – Członek Zarządu

ds. Finansowych PKN Orlen, Piotr Podgórski – Dyrektor Naczelny ds. Transformacji KGHM Polska Miedź SA oraz Lucjusz Nadbereżny – Prezydent Miasta Stalowa Wola.

PANEL II: BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE POLSKI I EUROPY PARTNER MERYTORYCZNY: MINISTERSTWO KLIMATU I ŚRODOWISKA

Inwazja Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. pokazała, że uzależnianie się państw od importu rosyjskich surowców energetycznych było niewłaściwym kierunkiem prowadzenia polityki energetycznej. Uczestnicy panelu rozmawiali o bezpieczeństwie dostaw surowców energetycznych, przyjrzeni się źródłom energii w poszczególnych państwach oraz przedstawili cele na przyszłe lata.

Minister Anna Moskwa, zabierając głos w debacie dotyczącej bezpieczeństwa energetycznego w Polsce i Europie, mówiła o wyzwaniach i ambitnych projektach:

– Wciąż mamy wiele wyzwań i ambitnych projektów – to m.in. atom, rozwój i stabilizacja odnawialnych źródeł energii, w tym magazyny energii, a także rozwój sieci elektroenergetycznych. Ambitne projekty to także przeniesienie i dzielenie się odpowiedzialnością w polityce energetycznej na poziomie lokalnym. Ubiegły rok był sprawdzianem dla samorządów w kwestii dbałości o bezpieczeństwo energetyczne. Coraz więcej widzimy inicjatyw związanych m.in. z energetyką rozproszoną, spółdzielczą czy klastrową – powiedziała Anna Moskwa.

W panelu oprócz minister Anny Moskwy wzięli udział: Yaroslav Demchenkov – Wiceminister Energii (online), Wojciech Dąbrowski – Prezes PGE SA, Kasjan Wyligata – Prezes Zarządu

Lubelski Węgiel „Bogdanka” SA, Łukasz Młynarkiewicz – p.o. Prezesa Zarządu Polskie Elektrownie Jądrowe Sp. z o.o., Artur Michalski – Zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW oraz Iwona Waksmundzka-Olejniczak – Członek Zarządu PKN Orlen ds. strategii i zrównoważonego rozwoju.

PODPISANIE UMOWY O SIECI REGIONÓW TRÓJMORZA

Kongres Trójmorza obfituje nie tylko w dyskusje, ale też w realizację konkretnych projektów. Dlatego też 17 maja podpisano międzynarodową umowę o Sieci Regionów Trójmorza – formatu pogłębiającego współpracę międzyregionalną w Europie Środkowej.

Sieć została zainicjowana w 2021 roku przez Województwo Lubelskie. Podczas minionych edycji Kongresu przedstawiciele państw składali podpisy pod Deklaracją Gospodarczą Sieci Regionów Trójmorza, zwaną też Deklaracją Lubelską. Tegoroczne przedsięwzięcie było okazją, by tę ogólnie wyrażoną wolę współpracy ująć w formę konkretnego zobowiązania, dlatego też szefowie regionów uroczyście podpisali umowę o utworzeniu Sieci Regionów Trójmorza.

Podczas trzeciej edycji Samorządowego Kongresu Trójmorza w 2023 roku odbyło się uroczyste przyjęcie nowych członków do Sieci: Rówieńskiej i Odeskiej Obwodowej Administracji Wojskowej oraz Chmielnickiej, Zakarpackiej i Lwowskiej Rady Obwodowej z Ukrainy, jako partnerów stowarzyszonych, jak i Agencji Rozwoju Regionalnego „Centru” z Rumunii, jako członka stałego.

Sygnatariuszami umowy są marszałkowie pięciu polskich województw: lubelskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego, oraz szefowie regionów z państw należących do Inicjatywy Trójmorza: litewskich okręgów Alytus, Marjampole i Poniewież, Kraju Preszowskiego ze Słowacji, węgierskiego Komitatu Hajdú-Bihar i pięciu okręgów rumuńskich: Călărași, Caraș Severin, Dolj, Maramureș i Timiș.

Do Sieci Regionów Trójmorza z siedzibą w Lublinie należą łącznie 22 regiony z 7 krajów. Więcej o Sieci: www.3seasnetwork.lubelskie.pl

SESJA MIĘDZYNARODOWA

Panel I: Zdrowie mieszkańców Trójmorza. Lepiej zapobiegać czy leczyć? Partner merytoryczny: PZU SA i PZU Życie SA. Rozwój sektora ochrony zdrowia w połączeniu z jego wpływem na rozwój regionalny obszaru Trójmorza powinien być jednym z aktualnych priorytetów inwestycyjnych i prorozwojowych. Wymaga to pokonania szeregu barier ekonomicznych i geopolitycznych oraz wypracowania propozycji rozwiązań.

W Lubelskim Centrum Konferencyjnym dyskusję moderował Andrzej Jaworski – Prezes Zarządu PZU Zdrowie SA i Członek Zarządu PZU Życie SA. W panelu uczestniczyli dr Piotr Kuszewski – Prezes Zarządu PTE PZU SA, dr Ernest Podgórski – Wiceprezes Zarządu PZU Zdrowie SA, Michał Moskał – Szef Gabinetu Politycznego Prezesa Prawa i Sprawiedliwości Jarosława Kaczyńskiego, Norbert Komar – Dyrektor Górnośląskiego Centrum Rehabilitacji im. gen. Jerzego Ziętka, prof. nadzw. dr hab. Marcin Szewczak – Prezes Instytutu Rozwoju Samorządu Terytorialnego Województwa Lubelskiego oraz Hubert Grzegorzczak – Sekretarz Izby Gospodarczo-Handlowej Rynku Spożywczego.

Panel II: Debata Regionów: Sieć Regionów Trójmorza – przyszłość i wyzwania. Partner merytoryczny: Instytut Rozwoju Samorządu Terytorialnego Województwa Lubelskiego.

Dyskusja dotyczyła perspektyw rozwoju Sieci poprzez realizację projektów oraz pogłębianie współpracy w pięciu obszarach: infrastruktura, ochrona środowiska, nauka i edukacja, cyfryzacja oraz współpraca gospodarcza. Nie zabrakło również tematów związanych z perspektywami rozwoju poszczególnych regionów poprzez ich aktywny udział w Sieci, jak i korzyści płynących z tego udziału.

Dyskusję moderował prof. nadzw. dr hab. Marcin Szewczak – Prezes IRST. Wśród panelistów znaleźli się: Jarosław Stawiarski – Marszałek Województwa Lubelskiego, Violeta Labazyuk – Przewodnicząca Chmielnickiej Rady Obwodowej z Ukrainy, Volodymyr Chubirko – Przewodniczący Zakarpackiej Rady Obwodowej z Ukrainy, Ewa Draus – Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego, Yevhenii Hirnyk – p.o. Przewodniczącego Lwowskiej Rady Obwodowej z Ukrainy oraz Doru Lazăr – Wiceprzewodniczący Rady Okręgu Maramureș z Rumunii.

Panel III: Wyzwania Współpracy regionów Inicjatywy Trójmorza z regionami Ukrainy – kontekst Programów Interreg. Celem panelu była identyfikacja wyzwań i zagrożeń, z jakimi w obliczu wojny zmagają się regiony przygraniczne – stworzenie płaszczyzny współpracy w celu znalezienia rozwiązań dla wspólnych problemów poprzez realizację nowych przedsięwzięć i projektów służących wsparciu Ukrainy na drodze do integracji z UE. W obliczu toczącego się obecnie konfliktu zbrojnego na Ukrainie, a także w kontekście nadania Ukrainie statusu kraju kandydującego do Unii Europejskiej, szczególnego znaczenia nabiera wzmocnienie zakresu współpracy transgranicznej i jej jakościowy rozwój z Ukrainą. Programy Interreg wdrażane na tej granicy nie tylko mierzą się z nowymi wyzwaniami w budowaniu współpracy, ale także są najważniejszym instrumentem wsparcia dla przygranicznych regionów ukraińskich.

Dyskusję moderował prof. dr hab. Tomasz Komornicki – Przewodniczący Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Polska Akademia Nauk. Panelistami byli Zbigniew Wojciechowski – Wicemarszałek Województwa Lubelskiego, Sławomir Tokarski – Dyrektor ds. Europejskiej Współpracy Terytorialnej, makroregionów, Interreg i wdrażania programów, DG Regio, Komisja Europejska, Rafał Baliński – Dyrektor Departamentu Współpracy Terytorialnej, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Fabián Novotný – Dyrektor Biura Kraju Preszowskiego na Słowacji oraz Cezar Grozavu – Dyrektor Wspólnego Sekretariatu Technicznego Programu Interreg Next Rumunia–Ukraina 2021-2027, Dyrektor Wykonawczy Regionalnego Biura CBC w Suczawie z Rumunii.

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

Sesja naukowa pn. Sieć Uniwersytetów Trójmorza wobec wyzwań nauki i regionu.

„Sieć Uniwersytetów Trójmorza wobec wyzwań nauki i regionu” to tytuł konferencji naukowej organizowanej przez KUL, która odbyła się w ramach Samorządowego Kongresu Trójmorza w Lubelskim Centrum Konferencyjnym w dniach 16-17 maja. Była to pierwsza z cyklu międzynarodowych konferencji 3SUN, wpisująca się w serię wydarzeń polityczno-gospodarczych realizowanych przez Polskę w Inicjatywie Trójmorza. Konferencja stanowiła okazję do promocji osiągnięć polskiego środowiska naukowego.

Podczas konferencji wystąpili przedstawiciele uniwersytetów członkowskich Sieci Uniwersytetów Trójmorza, naukowcy oraz przedstawiciele środowisk akademickich zajmujący się problematyką współpracy w regionie Trójmorza. Uczestnicy konferencji omówili takie tematy jak: współpraca uniwersytetów na rzecz rozwoju makroregionu Trójmorza, 3SUN jako instrument współpracy badawczej, bezpieczeństwo Europy Środkowo-Wschodniej, rola państw Trójmorza we wsparciu odbudowy Ukrainy, transformacja cyfrowa i cyberbezpieczeństwo, geopolityczne znaczenie Inicjatywy Trójmorza czy rola dyplomacji Trójmorza.

Więcej o Sieci: www.3sun.kul.pl

FORUM GOSPODARCZE

Nieodłączną częścią każdego Samorządowego Kongresu Trójmorza jest Forum Gospodarcze, które kompleksowo wspiera ofertę małych i średnich przedsiębiorstw z województwa lubelskiego. Celem Forum jest również tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz obsługi inwestora, a także rozwijanie zaawansowanych form współpracy międzynarodowej.

W trakcie dwóch dni Forum odbyły się seminaria tematyczne dotyczące m.in.: roli kobiet w świecie biznesu, ponadto rozmawiano o potencjale i rozwoju współpracy gospodarczej w obszarze Trójmorza oraz cyfryzacji.

SAMORZĄDOWY
KONGRES
TRÓJMORZA
FORUM
GOSPODARCZE

3SEAS LOCAL GOVERNMENT CONGRESS
ECONOMIC FORUM

16-17
maja
2023

SAMORZĄDOWY
KONGRES
TRÓJMORZA
FORUM
GOSPODARCZE

FORUM GOSPODARCZE 2023 W LICZBACH

- ▶ 7 SEMINARIÓW TEMATYCZNYCH
- ▶ 40 PRELENTÓW
- ▶ 500 UCZESTNIKÓW SEMINARIÓW
- ▶ 40 WYSTAWCÓW
- ▶ 20 SPOTKAŃ B2B
- ▶ 5 POKAZÓW WODOROWYCH (AUTOBUS, SAMOCHÓD, ROWER, BOLID, OGNIWO WODOROWE)

W panelach wzięli udział szefowie przedsiębiorstw z kraju i zagranicy, konsulowie honorowi, przedstawiciele wydziałów handlowych ambasad oraz organizacji otoczenia biznesu, m.in.: Marta Daniewska – Dyrektor Marketingu MKS Lublin, Violeta Labazyuk – Przewodnicząca Chmielnickiej Rady Obwodowej, Katarzyna Suchcicka – Dyrektor Generalny OX2, prof. dr hab. n. med. Elżbieta Starostawska – Dyrektor Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej, Michał Kanownik – Prezes Związku Cyfrowa Polska, Žydrūnė Vitaitė – Współzałożycielka Women Go Tech, Ignacy Świącicki – Kierownik Zespołu Gospodarki Cyfrowej, Polski Instytut Ekonomiczny, Lucia Colniková – Kierownik Liderów Rozwoju Cyfrowego w Słowackim Sojuszu na rzecz gospodarki innowacyjnej oraz Robert Zapotoczny – Prezes PFR Portal, PPPK.

Ważnym elementem Forum Gospodarczego były stoiska promocyjne firm oraz bezpośrednie rozmowy B2B.

WSCHODNI KONGRES MŁODYCH LIDERÓW

Forum prowadzone przez młodych i im poświęcone towarzyszyło Kongresowi Trójmorza. Wschodni Kongres Młodych Liderów zorganizowała Fundacja Nowy Staw – Międzynarodowy Dom Spotkań. Inspiracją było siedemnaście edycji Forum Ekonomicznego Młodych Liderów (FEML), czyli największej w Europie Środkowo-Wschodniej międzynarodowej konferencji społeczno-ekonomicznej.

We Wschodnim Kongresie Młodych Liderów wzięło udział ponad 180 osób nie tylko z Polski, ale także z Ukrainy, Białorusi, Litwy oraz Gruzji. Kongres był doskonałym miejscem do dyskusji, wymiany opinii, poglądów oraz zacieśniania współpracy między młodymi ludźmi. Uczestnicy zgromadzeni w Lublinie wzięli udział w panelach poświęconych m.in. sztucznej inteligencji i oczekiwaniom pracodawców wobec pracowników. Ujawniono też kulisy uzyskania przez miasto Lublin tytułu Europejskiej Stolicy Młodzieży.

Drugiego dnia imprezy uczestnicy mogli dowiedzieć się, co oferują im europejskie sieci informacyjne, przed jakimi wyzwaniami stoją obecnie międzynarodowe domy spotkań, a także mieli szansę poznać młodych liderów, którzy od pierwszych dni wojny nieśli pomoc uchodźcom z Ukrainy. Ostatnim punktem wydarzenia był wieczór międzykulturowy zorganizowany w Domu Fundacji w Nasutowie.

Podczas Kongresu Fundacja Nowy Staw zorganizowała także spotkanie z gościem specjalnym – Minister Klimatu i Środowiska Anną Moskwą. Na spotkaniu minister opowiedziała o sytuacji

związanej z odnawialnymi źródłami energii, a także o wyzwaniach, przed jakimi stoi rząd w związku z tym zagadnieniem. Młodzi ludzie pytali o geotermię, a także o problemy wynikające z utylizacji baterii pochodzących z samochodów elektrycznych.

W sumie podczas kongresu:

- wystąpiło 54 panelistów i moderatorów;
- udział wzięło 186 uczestników z 5 krajów;
- zorganizowano 7 paneli dyskusyjnych, 1 debatę oksfordzką, 1 spotkanie z gościem specjalnym oraz 1 wieczór międzykulturowy.

WERNISAŻ WYSTAWY „HERITAGE”

W dniach 16-29 maja 2023 r. VELYCHKO.GALLERY zaprezentowało ukraińską współczesną artystkę figuratywną Innę Kharchuk. Jej prace można było oglądać w foyer Centrum Spotkania Kultur w Lublinie.

Projekt „HERITAGE” zebrał prace, które powstały po inwazji rosyjskiej na Ukrainę. Inna Kharchuk odnosi się w nich do nowej koncepcji rodziny, dziedzictwa pamięci, jest wierna swoim korzeniom i kulturze. Abstrakcja malarki zawiera elementy realizmu – pełne spektrum kolorów podkreśla artystyczne eksperymenty.

Wystawa „HERITAGE” została zaprezentowana po raz pierwszy w Polsce. Jednym z głównych celów projektu jest działalność charytatywna. Część wpływów ze sprzedaży obrazów została skierowana na założoną przez Wołodymira Zelenskigo platformę fundraisingową UNITED24 w celu wsparcia Ukraińców w zakresie pomocy medycznej.

Projekt został zrealizowany przy wsparciu Ambasady Ukrainy w Polsce, Konsulatu Generalnego Ukrainy w Lublinie, Agencji Inwestycyjnej „SPM Real Estate”, platformy UNITED24 oraz Centrum Spotkania Kultur w Lublinie.

NOWE INICJATYWY GOSPODARCZE W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM

W ramach Forum Gospodarczego 17 maja 2023 roku podpisane zostały porozumienia o utworzeniu Lubelskiego Klastra Wodorowego i Lubelskiego Klastra Gospodarki Obiegu Zamkniętego.

Utworzenie klastrów jest odpowiedzią na potrzeby współczesnej gospodarki w dążeniu do realizacji polityki ochrony środowiska oraz zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego mieszkańcom województwa lubelskiego i stworzenia obszaru korzystającego z czystej, przyjaznej dla środowiska energii. Aktywna współpraca członków klastra pozwoli na uzyskanie

pozytywnych efektów środowiskowych, w tym redukcji odpadów, obniżenia śladu węglowego, ulepszenia procesów technologicznych czy też wytworzenia nowych produktów.

Lubelski Klaster Wodorowy łączy przedsiębiorców branży chemicznej oraz firm pokrewnych, kooperujących z tą branżą na terenie całego kraju ze szczególnym uwzględnieniem województwa lubelskiego. Głównym obszarem tematycznym działania klastra jest produkcja i zagospodarowanie wodoru z wykorzystaniem OZE. Lubelski Klaster Wodorowy tworzą: Województwo Lubelskie, Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” SA, Lubelski Węgiel „Bogdanka” SA oraz Lubelski Park Naukowo-Technologiczny SA.

Z kolei Lubelski Klaster Gospodarki Obiegu Zamkniętego tworzy otoczenie biznesowe ukierunkowane na realizację celów polityki zrównoważonego rozwoju. W ramach tego klastra spółki będą podejmować działania zmierzające do poprawy jakości stanu środowiska. Głównym obszarem tematycznym jest zagospodarowanie strumieni odpadowych w kierunku wytworzenia innych produktów. Lubelski Klaster Gospodarki Obiegu Zamkniętego tworzą: Województwo Lubelskie, Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” SA, Lubelski Węgiel „Bogdanka” SA, PGE Dystrybucja SA oraz Lubelski Park Naukowo-Technologiczny SA.

SAMORZĄDOWY
KONGRES
TRÓJMORZA
FORUM
GOSPODARCZE

SAVE THE DATE

12-13

CZERWCA 2024

► LUBLIN

ORGANIZATOR

WSPÓŁORGANIZATORZY

PARTNERZY STRATEGICZNI

PARTNERZY

PARTNERZY MERYTORYCZNI

PATRONI MEDIALNI

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
Ul. A. Grottgera 4, 20-029 Lublin

Tekst: Zespół prasowy

Fotografie: UMWL, Przemysław Gąbka, Artur Mulak/Event Studio

Lublin, październik 2023